

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Текуща демографска ситуация в областта през 2018 година:

- Населението на областта продължава да намалява и застарява.
- Намалява абсолютният брой на живородените и се запазва коефициентът на обща раждаемост.
- Намалява броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност.
- Увеличава се детската смъртност.
- Нараства броят на сключените граждански бракове, а броят на бракоразводите намалява.

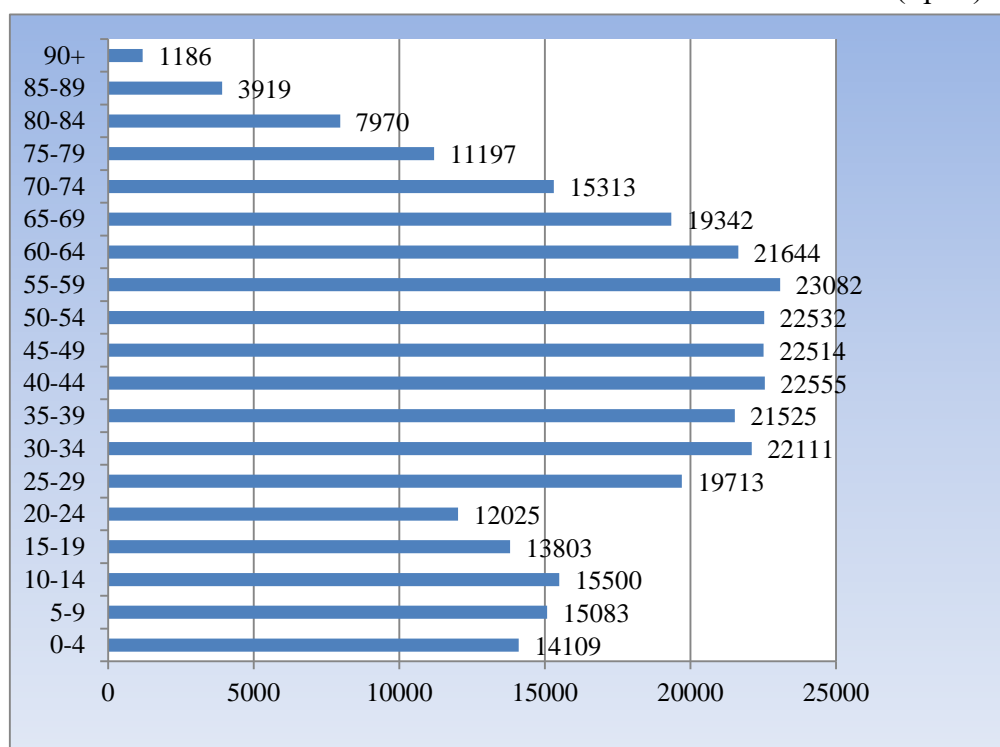
Брой и структури на населението

Към 31 декември 2018г. населението на област Благоевград е 305 123 души, което е 4.4% от цялото население на страната. В сравнение с 2017 г. населението на областта намалява с 2 759 души, или с 0.9%.

Мъжете са 148 542 (48.7%), а жените – 156 581 (51.3%), или на 1 000 мъже се падат 1 054 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 49 години. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Продължава процесът на застаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

Фиг. 1. Население в област Благоевград по групи възрасти към 31.12.2018 година (Брой)

В края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 58 927, или 19.3% от населението на областта. В сравнение с 2017 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.5 процентни пункта.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 22.0%, а на мъжете - 16.5%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете.

В края на 2018 г. в областта има петима души на възраст над 100 години.

Към 31.12.2018 г. **децата до 15 години са 44 692, или 14.7% от общия брой на населението**, при 14.4% общо за страната. Спрямо 2017 г. този дял се запазва.

Към 31.12.2018 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ в област Благоевград е 51.4%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2017 г. този коефициент е бил 50.1%. Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 49.6%, отколкото в селата - 54.3%.

Застаряването на населението в областта води до повишаване на неговата **средна възраст**, която достига **43.1 години в края на 2018 година**.

Процесът на застаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 42.4 години, а в селата - 44.2 години.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

За 2018 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 2 месеца за жените и 64 години и 1 месец за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2018 г. е 188 160 души, или 61.7% от населението на областта, като мъжете са 97 900, а жените – 90 260. През 2018 г. броят на трудоспособното население на областта намалява с 3 113 души, или с 1.6% спрямо предходната година.

Към края на 2018 г. над трудоспособна възраст са 69 480 души, или 22.8%, под трудоспособна възраст – 47 483 души, или 15.5% от населението на областта.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

1. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Благоевград към 31.12

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо за област Благоевград	315 557	312 831	310 321	307 882	305 123
Население под трудоспособна възраст-брой	48 127	47 950	47 672	47 601	47 483
<i>Относителен дял - %</i>	15.3	15.3	15.4	15.5	15.5
Население в трудоспособна възраст - брой	200 451	196 999	194 348	191 273	188 160
<i>Относителен дял - %</i>	63.5	63.0	62.6	62.1	61.7
Население в над трудоспособна възраст-брой	66 999	67 882	68 301	69 008	69 480
<i>Относителен дял - %</i>	21.2	21.7	22.0	22.4	22.8

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 -19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2018 г. в област Благоевград 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 64 лица, влизащи в трудоспособна възраст, при средно за страната - 66.

Териториално разпределение на населението

Разпределението на населението по градове и села е както следва: 60.0% в градовете и 40.0% в селата.

Към края на 2018 г. населените места в областта са 274, от които 13 са градове и 261 - села.

В 74, или 27.0% от населените места, живеят от 1 до 49 души включително. Четиринадесет от селата в областта са с население под пет души.

24.7% от населението на областта е концентрирано в община Благоевград. Населението на областния град Благоевград към 31.12.2018 г. е 69 178 души.

Село Брезница в община Гоце Делчев продължава да бъде най-голямото село в областта с население - 3 296 души.

2. Териториално разпределение на населението в област Благоевград по общини към 31.12.

	(Брой)				
	2014	2015	2016	2017	2018
Общо за областта	315 577	312 831	310321	307 882	305 123
в това число по общини:					
Банско	12 784	12 821	12 774	12 868	12 827
Белица	9 706	9 617	9 541	9 426	9 316
Благоевград	76 571	75 996	75 862	75 583	75 329
Гоце Делчев	30 587	30 306	30 197	30 022	29 859
Гърмен	14 846	14 936	14 847	14 861	14 793
Кресна	5 421	5 555	5 389	5 279	5 143
Петрич	52 328	51 517	50 890	50 110	49 530
Разлог	20 065	19 846	19 697	19 627	19 294
Сандански	39 099	38 609	38 153	37 763	37 400
Сатовча	14 829	14 681	14 498	14 353	14 263
Симитли	13 909	13 797	13 642	13 515	13 249
Струмяни	5 433	5 425	5 316	5 151	5 053
Хаджидимово	9 613	9 501	9 405	9 314	9 178
Якоруда	10 386	10 224	10 110	10 010	9 889

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Раждаемост

През 2018 г. в областта са регистрирани 2 694 родени деца, като от тях **2 676 (99.3%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените е по-малко с 26 деца.

Коефициентът на обща раждаемост³ през 2018 г. е 8.7‰, а през предходните 2017 и 2016 г. той е бил съответно 8.7 и 9.1‰.

Броят на живородените момчета (1 410) е със 144 по-голям от този на живородените момичета (1 266).

В градовете и селата живородените са съответно 1 723 и 953 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 9.4‰, а в селата - 7.8‰. През 2018 г. тези коефициенти остават непроменени в сравнение с 2017 година.

³ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Област Благоевград е с раждаемост, по-ниска от средната за страната (8.9‰).

Най-много са живородените деца в община Благоевградк - 745 деца, община Петрич - 454 деца, а най-малко в Струмяни - 46 и Кресна - 24 деца.

Тоталният коефициент на плодовитост⁴ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2018 г. в област Благоевград средният брой живородени деца от една жена е 1.50, а през предходната 2017 г. - 1.45.

През 2018 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете в областта нараства в сравнение с предходната година с 0.2 г. и достига 26.9 години.

От 1991 г. се наблюдава трайна тенденция на увеличаване на извънбрачните раждания. През 2018 г. броят на живородените извънбрачни деца в областта е 1 205, или 45.0% от всички живородени. В сравнение с 2017 г. извънбрачните раждания нарастват с 0.9 процентни пункта. Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства без сключен брак сред младите хора.

Най-висок е относителният дял на извънбрачно родените в община Струмяни - 73.9%, следвана от общините Белица - 59.3%, и Якоруда - 58.4%, а с най-нисък относителен дял е община Сатовча - 16.1%.

Смъртност

И през 2018 г. нивото на общата смъртност се задържа високо. **Броят на умрелите е 4 056 души.** Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 45. **Коефициентът на обща смъртност⁵ в област Благоевград е 13.2‰,** при 15.4‰ общо за страната.

Смъртността сред мъжете (14.9‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (11.7‰). През 2018 г. продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (15.0‰) отколкото в градовете (12.1‰).

Показателят за преждевременна смъртност⁶ през 2018 г. (22.2%) намалява спрямо предходната 2017 година (22.5%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 14.6% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 28.5%.

През 2018 г. в областта са починали 12 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 4.5 на 1000 живородени деца, при 5.8‰ средно за страната. През 2017 г. коефициентът на детска смъртност в областта е бил 3.7‰.

⁴ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетната година.

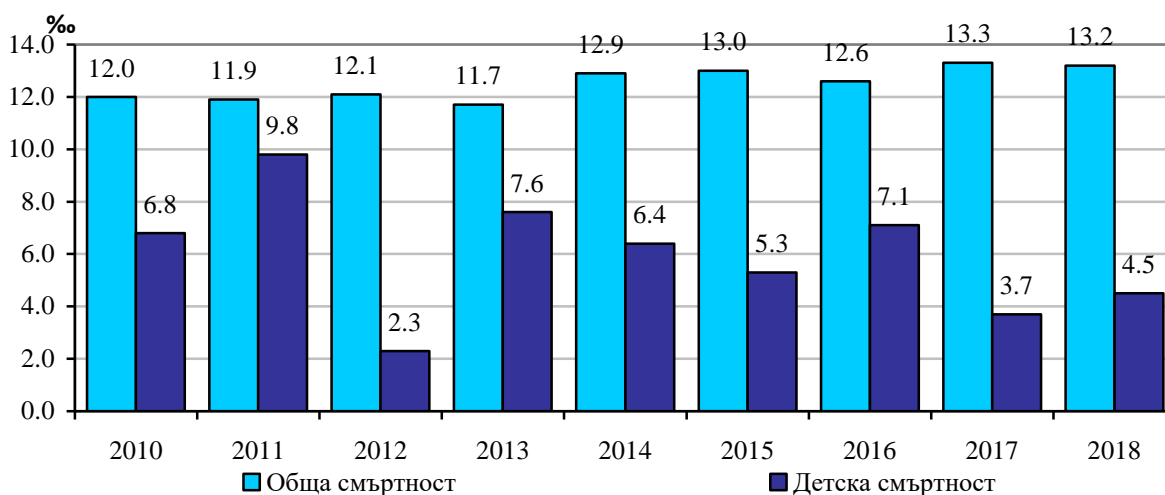
⁵ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

⁶ Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умиралията

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД

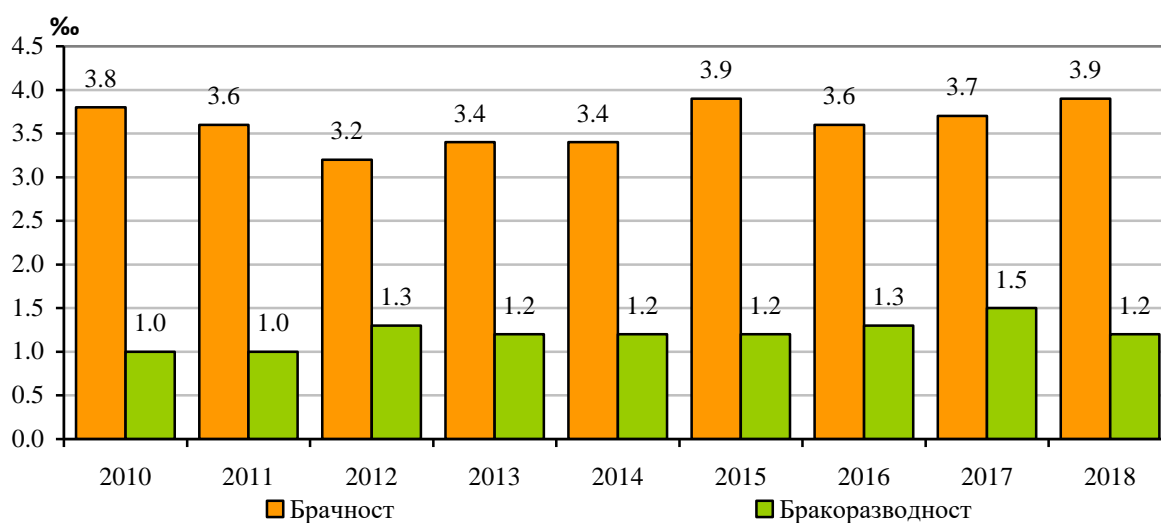
Фиг. 2. Коэффициенти на обща и детска смъртност

Бракове и разводи

През 2018 г. в област Благоевград са регистрирани **1 195** юридически брака - с 64 повече от предходната година, а **коэффициентът на брачност⁷** е 3.9‰. 62.0% от всички регистрирани бракове (741) са сред населението в градовете.

Фиг. 3. Коэффициенти на брачност и разводи
(На 1 000 души)

⁷ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД

Най-много бракове са сключени от двойки във възрастовия интервал от 25 до 29 години (36.1% от мъжете и 37.2% от жените). Средната възраст при сключване на първи брак за мъжете е 30.5 години и 27.3 години за жените.

Броят на разводите през 2018 г. (374) намалява в сравнение с предходната година със 102 (21.4%). От всички прекратени бракове 67.6% се отнасят за населението в градовете. Най-много бракове са разтрогнати между двойки във възрастовия интервал от 40 до 49 години (40.6% от мъжете и 33.4% от жените). Средната възраст при развод за мъжете е 43.4 години и 39.7 години за жените.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната, а няколко години по-рано и на областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на областта е намаляло с 1 380 души, или с 19 души по-малко в сравнение с 2017 година.

Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествения прираст, е минус 4.5‰. В сравнение с 2017 г. отрицателната стойност на естествения прираст намалява 0.1 процентни пункта поради по-ниската смъртност през годината.

Най-висок отрицателен прираст е достигнат в община Струмьяни - 11.0‰. Положителен естествен прираст се наблюдава единствено в община Гърмен - 0.4‰.

На територията на областта през 2018 г. са се заселили 5 021 души, а са се изселили 6 400 души, което определя отрицателен механичен прираст от 1 379 души.

В рамките на областта положителен механичен прираст е регистриран в община Банско - 20 души, а в останалите общини броят на заселените е по-малък от броя на изселените.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография” в Националния статистически институт.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното деление на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.